

Fecske

*Minden helyi, vidéki és külföldön élő olvasónknak,
támogatónknak, munkatársunknak és barátunknak
kellemes ünnepeket, erőt, egészséget kíván a
Fecske szerkesztősége és a Zöld Dombok!*

KARÁCSONYI ÖRÖM ÉS IGAZSÁG

*„...Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonytságot tegyek az igazságról.
Mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra.”*

Jn 18, 37/b

Lassan ismét mögöttünk van egy év, elérkeztünk karácsony havába. Amikor újra a karácsony csodájáról kell szólnunk, elbizonytalanodva tesszük fel a kérdést magunknak: vajon tudunk-e még valami újat mondani a csodálatos karácsonyi eseményről? Emberileg nézve egészen biztos, hogy nem, de Isten Szentlelke újra és újra megvilágítja előttünk a karácsony csodájának üzenetét. Nézzük meg most, mit is üzen Isten számunkra 2008 karácsonyán?

Karácsony az Úr Jézus Krisztus születésének az ünnepe. A Biblia gazdag eseménysorozat keretében ismerteti meg velünk Krisztus születését. Látjuk Máriának és Józsefnek Betlehembe való zarándoklását, a betlehemiek szívtelenségét. Előttünk áll az istálló és jászlabán az újszülött gyermek. Fény gyúl ki a betlehemi mezőn, angyalok adják hírül a pásztoroknak, hogy megszületett a Megtartó Krisztus. A pásztorok után a keleti bölcsek jönnek tisztességet tenni a kisdednek.

Mi magunk is a lehető leggazdagabbá, az év legkiemelkedőbb napjává akarjuk tenni az ünnepet a családjunkban. Nincs olyan ember, aki valakinek valamilyen ajándékot ne adna ezen a napon. Megtelik a szívünk szeretettel és örömmel. Ilyenkor távolban élő szeretteink, testvéreink hosszú utat tesznek meg, csak hogy velünk együtt örülhessenek. Az istentiszteleteinken is legalább háromszor annyian vesznek részt, mint egy közönséges vasárnap. Olyanok is megjelennek a hívek közösségében, akik talán egy év óta egyszer sem voltak templomban.

Ebben a gazdag ünnepi hangulatban jogosan tesszük fel a kérdést: mi áll az egész ünnep középpontjában, miért is ünnepeljük egyáltalán a karácsonyt? Mindannyian tudjuk, hogy azért, mivel ezen a napon született a mi Urunk Jézus Krisztus. Az ő földre szállása, testet öltése, születése az a forrás, amelyből az ünnep minden áldása és öröme kiárad az emberi szívekbe. Azt gondolom, hogy ezzel az alapvető igazsággal mindenki tisztában van, a legkisebb gyermektől a felnőttig. Az alapige szerint egy mélyebb kérdést kell feltennünk: Miért született és jött világra Jézus Krisztus? Karácsonykor

nem elég csak annyit tudnunk, hogy megszületett Krisztus, hanem arról is halanunk és tudnunk kell, hogy miért és milyen célból jött ebbe a világba. Erről a kérdésről a legilletékesebb, maga Jézus Krisztus világosít fel bennünket az idézett ígérésben.

Én azért születtem, és azért jöttem a világra, hogy bizonytságot tegyek az igazságról, mondja Jézus. A Krisztus hozzánk való jövetelének az a célja, hogy bizonytságot tegyen az igazságról. Mi az igazság? Hányan tették és teszik fel a kérdést? Minél inkább elmélyed az ember az igazság keresésében, annál inkább fenyegeti a veszedelem, hogy kétségbe esik az igazság megtalálhatósága felől. Az ember csak részigazságokat talál az emberek között, egymással szemben álló, egymással mérkőző igazságokat, de maga a valódi igazság, az homályban marad...

Krisztus pontosan megmondja, hogy mi az igazság, amelyről ő egész életében bizonytságot tett. „...A te Igéd igazság.” (Jn 17, 17/b). Az igazság amelyről Krisztus bizonytságot tett, amelyről való bizonyástételért a világra jött az ő Igéje. Ez az Ige pedig az Isten tanácsa, szava, üzenete és kegyelme földön élő gyermekei javára. Akkor telik meg tartalommal Krisztus születésének ünnepe, ha annak az Igének a gazdagságára, teljességére és sok-sok áldására gondolunk, amelyről való bizonyástétel céljából ő e világra jött. Egy egész emberi élet sem elég arra, hogy Krisztus igazságának teljességét és minden vonatkozását megismerhessük, hiszen mi csak emberek vagyunk, az ő Igéje pedig, az Isten igazsága. Isten azonban segítségül jött az

ő Szentlelkével, és hit által lehetségessé teszi, hogy a Krisztus igazságából meglássunk annyit, amennyire éppen szükségünk van.

Jézus Krisztus bizonytságot tett arról, hogy az emberi élet célja nem önmagában, hanem az Istennek való szolgálásban van. Istennek minden emberrel határozott célja van, mindnyájunkat valamilyen célra akar felhasználni. Minden emberen keresztül valamit megmutat a maga dicsőségéből. Ezt a munkáját hívó és hitetlen embereken keresztül egyaránt végzi. Hinni annyit jelent, mint tudatosan engedelmeskedni az Isten Krisztusban nyilvánvalóvá lett parancsainak. Az Igének Krisztus által kijelentett igazsága nem akar önmagában maradni, Krisztus, gyümölcsözővé akarja tenni a mi életünkben. Azt akarja, hogy az igazság a miénk legyen, mi pedig az igazsáé. Ezért mondja, hogy mindaz, aki az igazságból való, hallgat az én szómra. Az ő igazi tanítványai az ő igazságából valók, és hallgatnak az ő szavára. Krisztusban az ő igazsága, az Ige, nem személytelenül jelent meg, hanem emberi létté vált. Az Ige testté lett, hangzik a karácsonyi igazság. Emberi testté, emberi létté vált a ma született Krisztusban, és létté akar lenni mibennünk, az ő tanítványaiban is. Az igazi keresztyén ember Krisztus igazságából való, abból születik újjá, abból nő ki, abból táplálkozik, és annak termi gyümölcsseit. Nem elég tehát, ha karácsonykor csak rá gondolunk Krisztus egykori születésére, gyönyörködünk annak szépségeiben, arra van szükségünk, hogy magunkévá tegyük Krisztus igazságát, az befogadjuk a magunk életébe, annak szolgálatára odaszenteljük egész valónkat.

Boldog, aki hallgat Krisztus igazságára, az ő Igéjére, mert az az ő igazságából való és tudja, hogy Krisztus miért jött a földre. Azért, hogy őt a legteljesebb, leggazdagabb földi léttel és egykor az örök léttel ajándékozza meg.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok olvasóinknak és közösségünk minden tagjának, Áldott Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Békés Új Évet!

Orosz Attila
ref. lelkipásztor

V I S S Z A P I L L A N T Ó

AZ IZIDA HÍREI

Újból egy évtől búcsúzunk el. A 2008-ban voltak kellemes és kellemetlen percek, napok a szervezetben belül. Nagy eredmény azonban, hogy dolgozhattunk, játszhattunk, alkothattunk az év majdnem minden napján, és tettük azt jó kedvel, szeretetben és megértésben.

Egy kicsit visszaemlékeztem, ugyanis a kezembe került a Fecske 2005 februári száma. Abban az időben az udvarunkban egy nagy szeméthege volt látható, na és most egy rendezett környezettel találkozhatunk, kicsinosított meleg termekkel. Sok munka van benne, de hiszem, hogy nap, mint nap hozzájárulunk ahhoz, hogy csökkentsük két embercsoport közötti távolságot és kis szerencsével jobban meg is ismerhetjük, érthetjük egymást. A sok jót külföldi támogatóinknak, a Kishegyesi Önkormányzatnak, a község nagyon sok jóakaró polgárának köszönhetjük, akik megértették egy kis csoport helyzetét és segítségüket felajánlották. **KÖSZÖNJÜK!**

ségüket felajánlották. **KÖSZÖNJÜK!**

A Társulat nevelői és vezetői az év folyamán részt vettek különböző konferencián. Fontos megemlíteni, hogy Újvidéken a Tartományi Képviselőházban nagyon hasznos és szép publikáción vettünk részt melyen kiállítottunk munkáinkból és prezentáltuk a Társulat munkásságát. Alkalmom volt találkozni a Makedóniában, Montenegróban, Bosznia és Hercegovinában és Vajdaságban működő hasonló jellegű szervezet képviselőivel is.

A.N.L.

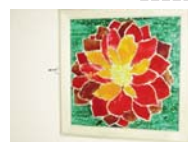
Az év folyamán a tagjaink több csoportban tanultak, játszottak, tornáztak gondos nevelők segítségével és mondhatom nem kis eredménnyel. A gyerekek, fiatalok részt vettek több versenyen még díjakat is nyertek. A Záporka III vers- és prózamondó találkozón Benedek Valentin második helyezést, Raičević Maja az első helyezést és Magó Anasztázia harmadik helyezést érték el. **Gratulálunk!** Műhelyeinkben nagyon nagy munka folyik. Különböző technikával ajándékokat, használati cikkeket készítenek fiataljaink. Íme egy kis ízelítő:

Szenzációs árak az Izidában!

Lepje meg szeretteit egyedi darabokkal! Műhelyünkben kézzel festett üvegek, poharak, karácsonyi koszorúk, ikebanák, hűtőmágnesek, gyöngyből készült ékszerek, képeslapok és még sok érdekes kézműves dolog várja kedves vásárlóikat!

Minden kedves olvasónak Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és sikerekben gazdag Új Esztendőt kívánunk.

TALÁLKOZTUNK A BÁCSFEKETEHEGYI KÖNYVTÁRBAN

December a számvetés ideje, szinte hozzátartozik az egész év munkájának kiértékelése. Mi könyvtárosok is megtesszük ezt, és ilyenkor mindig kiderül az is, milyen sok ember jóindulatára, tudására, tanácsára, anyagi és fizikai segítségére szorulunk rá ahhoz, hogy a tematikus előadások (12), a könyvbemutatók (6), az irodalmi estek

(1), a bábjátékok (3), a kiállítások (4) élményt nyújtsanak az érdeklődőknek (20 - 84 személynek).

Úgy érzem, megérdemlik, hogy a szakmai ártalomnak behódolva, ABC sorrendben nyilvánosan is megköszönjem a támogatást iskolánk dolgozóinak, művelődési egyesületünknek, Kórizs József gyógyszerésznek, Molnár Károly nyugdíjasnak, Orosz Attila lelképásztornak, óvónőinknek, a Szekeres László Alapítványnak, Tokity Etelka tanítónőnek, Tóth István egyetemistának. (Egy vicc szerint, a könyvtárosokat a legkönnyebb műteni, mert azoknak a belső szerveik is ABC rendben sorakoznak.)

Idén, állományunk gyarapításához

Kishegyes Község, a Szerb Művelődési Minisztérium, a Tartományi Jogalkotási Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségügyi Titkárság, Juhász Géza, Mikulás Gábor kecskeméti PR menedzser, Pál Károly, Barta Júlia, Kórizs Erzsébet és Marecskó Edit járult hozzá. A tagsági díjból is könyveket vásárolunk, az olvasók igényét figyelembe véve.

A középiskolások kívánsága szerint változott meg a könyvkölcsönzés ideje is: hétfőn, kedden és szerdán 12 – 18 óráig, csütörtökön és pénteken 8 – 14 óráig várjuk olvasóinkat.

Nagy Erzsébet
könyvtáros

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

Novemberi fő aktivitásunk a Petőfi Sándor utca felső szakaszán a csapadékvíz elvezetésére szolgáló árok kiásása volt. Itt összekötöttük a Nikola Đurković utcát a Verbászi úti gyűjtőárokkal. Ezzel megszüntettük azt az áldatlan állapotot, hogy a dombról lezúduló csapadékvíz elöntse az utat, járdát és az itt élők udvarait. Bízunk benne, hogy az idő majd megmutatja munkánk eredményét.

A téli időszak beálltával a HK továbbra is végzi megszokott munkálatait, ami azt jelenti, hogy a bejelentett hibákat kijavítja, a hulladékot kihordja a megszokott rendszerességgel, azzal, hogy külön értesítjük a polgárokat, hogy **az ünnepekre eső csütörtökök helyett a hulladékot december 23-án (kedd) és 30-án (kedd) fogják elszállítani.** Kérjük szívélyes megértésüket.

A várható havazás miatti szükséges útkarbantartást, takarítást az Önkormányzat által kijelölt irányítócsoporthoz fogja vezetni. A polgárokat kérjük, házaik előtt rendszeresen takarítsák el a havat, hogy ezzel is elkerülhessük az elcsúszások okozta esetleges szerencsétlenségeket.

A HK továbbra is igyekszik a közvilágításból adódó problémákat

a legmegfelelőbb és leggyorsabb módon megoldani, elhárítani.

A Helyiközösség Tanácsa a Helyiközösség nevében, mindenkinek kellemes karácsonyt és boldog új évet kíván.

P.J./B.CS.

HATSZÁZ CSEMETE A FÖLDBEN

A hónap közepén megérkeztek a tavaly nyáron begyűjtött szaporító anyagból ki-nevelkedett meggyfa csemeték. Összességében mindössze 650 került a helyére, mert néhányan elálltak a telepítéstől, talán a júniusi felvásárlás pepítasága vagy a jelenlegi nehéz megél-
hetési gondok tornyosulása miatt. A betervezett 1000 fácskából álló gyümölcsös nem valósult meg teljes egészében, mintegy jelezve, hogy maradt még munka és feladat az előttünk álló időszakra.

A telepítéshez szükséges gödröket a most érkezett, traktorra szerelhető fűrógéppel gyártottuk. Sokat segít ez, amikor több lyukat kell ásni. Percek alatt megvan az odú és a kiemelt föld is porhanyósabb lesz. Csak vissza kell húzni a csemete

gyökerére a földet és alaposan meg lehet öntözni.

Most várakozunk, hogy termőre forduljanak ezek a nemes és a betegségekkel dacoló gyümölcsfák, hogy az átadott

meggyből származó bevétel izmosítsa a családi kassza forgalmát.

Alapjában véve manapság 1200 – 1500 meggyfáról szedünk termést. A komoly fellépéshez azonban 5 – 10.000 jól termő meggyfára lesz szükségünk, mert a nagykereskedelem nem veszi komolyan a kistermelőket, feldogozó kapacitásokat pedig nem lehet csupán néhány tonna termés kedvéért építeni.

Azonban van amiben biztosak lehetünk. A Feketicsi fekete meggy termesztése okos és jövedelmező dolog, ebben az irányban a kereslet egyre inkább növekedik majd a világon. Sikert elérni társulások létrehozásával lehet, mert együtt és összefogással lehet nyomatékosan fellépni a piacokon.

T.J

AHOL NINCS JÖVÉS – MENÉS, OTT NINCS MUNKA, OTT MEGDERMED AZ ÉLET

Zombor városának központjából már régen az égbe meneteltek azok a híres platánok, melyek árnyéka a kánikulában megóvta az arra „spacirozó” járókelők testét a hőtől, ugyanakkor lelkét pedig melengette. Az öreg fiáker begurulhatott valamelyik ház tágas száraz-bejáratának félhomályába s a fehér kanca sincs sehol. Azért a város hangulata magabazárt valamit abból a ma már csupán romantikus emléktöredékként bennünk élő rezgésekből, mert a Középiskolás Diákokthoz széles lépcsőzetéhez érve a kipattanó üvegajtó mögöl a Nyugat-Bácskai Magyar Vállalkozók I. Találkozójának házigazdái köszöntek egy jóleső, békebeli „Isten hozottal” ami manapság már ritkán hallható.

A kis- és középvállalkozásokat ugyan sok helyről támogatják, de a pályázók

számára leginkább olyan ködbevesző, zavaros lehetőségként rémlik fel egy –egy program, ráadásul a beléjük szótt ezernyi kérdés sok esetben relytélyes megoldhatatlan feladatnak tűnik.

Tartományiszerte alakulnak a regionális fejlesztési központok, hogy a rá-szorulókat tanácsokkal lássák el vagy szükség esetén megsegítsék, mert érteni kell az idők szavát. Tudniillik a vissza nem térítendő szummák mellett ott vannak a hitelek és a minisztériumok pl. felényi kamat mellett osztják a pénzt. Azon felül, a vállalkozók részéről létezni kell egy szilárd lábakon álló, gazdaságilag indokolt és anyagilag részben biztosított elképzelésnek, amely üzleti tervbe foglalva vetíti előre a program megvalósíthatóságát. Lényeges, hogy sikeres vállalkozásokkal legyen tarkított a táj,

mert a megvalósított kapacitások kínálják a munkát, onnan ered a jövedelem, abból a fizetések. Másrészt, az üzemek és gyárak létesítéséhez nagy pénztárcára van szükség az bizonyos, de a szerencsés korridorok mentén fekvő vidékeket szívesen célozzák meg a külföldi befektetők. Ilyen vidék a Dunamente, a Tiszamente és a Vajdaságot átszelő autópálya nyomvonalának környéke. A kedvező áruszállítási lehetőségek miatt a befektetők logisztikai központokat,

vámszabad övezeteket akár tejgyárakat, malom és sütőipari, de zöldség és gyümölcsfelvásárló állomásokat kívánnak emelni. Egyszerűen azért, mert ezen a vidéken van búza, tej, zöldség és gyümölcs, aztán itt vannak a közlekedési

vonalak, tehát lehet mozgatni az árut.

Dr. Kapás Ferenc, aki Szegedről érkezett, elmondta, hogy a magyarországi ipari övezetek általában 10 ha nagyságú területen fekszenek és minden esetben nagyot lendítettek a közeli települések életszínvonalán.

Tóth János

KÖZSÉGÜNK NAPJA

2008-11-26-án megtartották Kishegyes község napját.

Községi Képviselő-testület Elnöke Pál Károly és Csóré Róbert Polgármester, a község háza tanácstermében köszöntötte a vendégeket, majd megtartotta díszülését. A jelenlévők között üdvözölték testvérvárosaink vezetőit, a magyar konzulátus küldöttét, szomszédos önkormányzatok előjáróit, az egyházak képviselőit és a meghívott polgárokat.

Ezen a napon írták alá Bár község és Kishegyes község, együttműködési megállapodását, mely gazdasági, turisztikai, sport, kulturális illetve más, - reményeink szerint, - mindkét községre vonatkozó fejlődést hozhat a jövőben.

A díszülés színvonalát, egy magyar és egy szerbnyelvű szavalat, illetve a Dombos kamarazenekar játéka emelte, mellyel az ünnep, még ünnepélyesebbé vált.

A meghívottak a szeghegyi „Vuk Karadžić” Általános Iskolában tekinthették meg, a cetinyei festők kiállítását, melyet Cetinje község polgármestere Dr. Milovan Janković nyitott meg.

A délutánba nyúló program záróakkordjaként Bácsfeketehegyen a Kultúrotthonban gondoskodtak a vendégekről.

Gazdagon és mozgalmasan múlt el Községünk napja – jövőre még többet szeretnénk nyújtani, hisz ebből is látszik, hogy a községünk lendületben van.

fekete h.

HA ŐSZ, AKKOR KIÁLLÍTÁS

Kishegyes község, és Bácsfeketehegy határán lévő Small Steps Holding d.o.o. ipari park az ősz folyamán több kiállításon vett részt Újvidéken, Belgrádban.

- október 29-től november 01-ig Belgrádban rendezték meg a „BelRe-Belgrade Real Expo” befektetési kiállítást.

- november 04-től 07-ig Újvidéken az „Investexpo”-n képviselte magát a község, ipari parkunkkal egyetemben.

- a közelmúltban pedig november 26-tól 28-ig Belgrádban megrendezésre kerülő 5. Környezetvédelmi kiállításon „Ecofair 2008” vettünk részt.

- említésre méltó, hogy november 27-től 29-ig községünk termelői és östermelői résztvettek a „3. Etno hrana i piće” Hagyományos étel és ital kiállításon Belgrádban, összefogottan képviselték a községünkben előállított termékek bemutatását.

Jelenlétünk komolyságát bizonyítja, hogy ezeken a kiállításokon Csóré Róbert polgármester és Molnár Zita a Small Steps Holding d.o.o. igazgatónöje is résztvett.

BelRe Belgrád

Investexpo Újvidék

Ecofair 2008 Belgrád

Etno hrana i piće Belgrád

- A befektetett idő, energia és pénz, az eddigi visszajelzések során igyekszik megtérülni, jelenlétünkkel erősítjük kapcsolatainkat és más fórumokon is képviseltetjük magunkat. A kiállításokon való megjelenésünkben is próbálunk valami újat nyújtani, illetve tanulni más közösségektől. Hosszú évek után, nekünk már az is diadallal járt, hogy ismernek és tudnak rólunk – mondta Csóré Róbert.

Molnár Zita igazgatónő is pozitívan látja a megjelenések szükségességét. Jelenkezők vannak, akik szívesen befektetnének az ipari parkba, ám ezek valós jelenlétét először hosszú tárgyalások előzik meg. Mindig elmondjuk, melyek azok a támogatott ágazatok akiket várunk - gép- és gépi berendezés gyártása, fémipari, bőripari termékek gyártása, fafeldolgozás, bútór, papír és

papírtermék gyártása és az élelmiszeripar képviselői. Szűkebb és tágabb környezetünkre ügyelve, a Small Steps Holding d.o.o. és Kishegyes község Önkormányzata, nem támogatja a környezetszennyezéssel járó tevékenységet folytató gazdasági társaságok betelepülését – különös tekintettel a falusi turizmus fejlesztésére.

fekete h.

MAGYARKÉNT MEGMARADÁSUNKRÓL

Akárhogy is akarom, nem tudhatom, hogy most pár nappal az év vége előtt, ki mit ért megmaradásunk alatt itt Bácsfeketehegyen, vagy Bácsfeketehegyhez kötődve bárhol a nagyvilágban. Számvetés ideje ez a december, a Megváltó születésére várás időszaka, amikor, akarva akaratlanul, az elmúlás gondolata is megcsap bennünket, hisz szilveszter napján egy év könyörtelenül leperreg mindannyiunk életéből. Valahogy ilyen az élet. Mindannyiunk életében keveredik az öröm és a szomorúság, a reménykedés és a megrokkolás időszaka.

Habár ki így, ki úgy éli meg az életét, boldogító vagy keserítő mindennapjaink eseményeit, úgy érzem, hogy egy közös dolog, a megmaradás ösztöne mindenképpen összefűz bennünket. Történik mindez annak ellenére, hogy igencsak különbözők, sokféleek vagyunk. Fiatalként az élet tavaszán, vagy idősként néhány évtized elmúltával, szegényként, vagy viszonylag jobb módúként, másképp, sokféleképp éljük meg a körülöttünk zajló eseményeket.

Talán így természetes is ez, hiszen ha az vinné előbbre a világot, hogy mindannyian egyformán gondolkodunk, akkor valószínűleg a Jóisten is ilyennek teremtett volna bennünket. Kiírtotta volna a Teremtő a szívünkben az irigységet, a gonosztságot, a köztöködést, és minden mást, ami nélkül a közösség többségét alkotók sokkal nehezebben jönnének rá, hogy értelmesebb és előrevivőbb dolog a széthúzás helyett, közös erővel egy irányba húzni vagy tolni a szekeret.

A szekeret, amelyre felpakoltuk önmagunk, családunk és közösségünk megmaradásával járó terheket.

Mondhatom, hogy Vajdaságban bejártam a magyarok által is lakott kisebb-nagyobb falvakat, és a tapasztaltak alapján úgy érzem, hogy délvidéki magyar közösségünkben, a megmaradást akarók vannak többségben. Nem sorolnám ezúttal a ma kivételnek tűnő közösségeinket, hiszen örök optimistaként, hiszek abban, hogy a jó szándék előbb-utóbb legyűri azokat, akik az egyéni megmaradás zálogának az asszimilációt, magyarságunk mielőbbi feladását tartják.

November utolsó szombatján, a vajdasági magyar versmondók színe-java Bácsfeketehegyen mérte össze tudásukat. Jöttek Délvidék minden sarkából, hozták az akaratot, hogy megőrzik anyanyelvünk páratlan gazdagságát, mindannyiunk örökségét. Nem véletlen, hogy Bácsfeketehegyen jöttek össze, hiszen itt székel a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete, és a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaság is. Velünk voltak a barátaink is, a Kárpát medencei versmondók és színészek színe-java, akik értékelték versmondóink munkáját. Szép volt, hiszen ezen a két napon nálunk, Délvidék szívében, volt az egyetemes magyar versmondás központja.

Néptáncosaink, ugyanaznap a kátyi sportcsarnokban léptek közönség elé. Újra együtt voltunk a szerémségi és a dél bácskai magyarokkal, hogy ott a szórvány szórványában újra megmutassuk, hogy vagyunk és törődünk egymással. Nehéz magyarnak lenni, és megmaradni Kátyon, Titelen, Nyékincén vagy Satrincán, hiszen ott ahol nincs magyar iskola, ahol nagyon ritkán énekelhetjük magyarul zsoltárjainkat, ott bizony könnyen megbicsaklik a lélek, és könnyen elvész a magyarként való megmaradás ösztöne.

Pedig vannak köztünk nem kevesen olyanok is, akik úgy gondolják, hogy az volna a legjobb számunkra, ha meghúznánk magunkat és másokra, a nem magyarokra, vagy magyarként már nem gondolkodó magyarokra bízánk ügyeink rendezését. Az ilyenek terjesztik a kishitűséget, másodrendűségünk elfogadásának szükségességét. Húzzuk be fülünket-farkunkat, hirdetik, hiszen úgysem ránk, főleg pedig nem az általuk magyarkodó magyaroknak tartottakra van bízva sorsunk jobbra fordulása.

Erről és ezekről ennyit. Tudom, hogy az élet nem a fekete–fehér események összessége, de azt is megértem, vallom, és próbálom gyakorolni is, hogy egyetlen politikával, vagy közélettel foglalkozó egyénnek sincs jogában kárt okozni közösségnek.

Sokan vannak, akik azt tartják rólam, hogy politikus vagyok, a Vajdasági Magyar Szövetség, hol ilyen, hol olyan rangú politikus. Úgy érzem sokan pozitívan értékelik közéleti tevékenységemet, de tudom, vannak nem kevesen olyanok is, akik kigyót-békát kiáltanak rám. Ilyen az élet, ilyenek vagyunk mi emberek. A másik szemében vájkálva keressük a szálkát, és nem vesszük észre, hogy közben elmúlt az életünk, anélkül, hogy valami érdemlegeset tettünk volna le az asztalra.

Na de nem erről akartam írni, hanem arról, hogy délvidéki magyar közösségünkben kezd pozitív, követendő példává válni a Kishegyes községi magyar össze fogás és annak az eredménye. Lehetne most szerénykedni, de öröm volt nemrég Temerinben ott lenni a VMSZ közgyűlésén, hiszen számtalan ottani felszólaló megemlítette, hogy egyedül cselekvő magyar pártunk a VMSZ több alkalommal is Bácsfeketehegyen tartott tanácskozásain fogalmazta meg megújulásának célkitűzéseit.

Falunkban mondta ki Pásztor István vezetésével a VMSZ, hogy a mai időben mindennél fontosabb feladat számunkra a magyar emberek életkörülményeinek javítása, a fiatalok otthonmaradása, a hazavágyók hazatérése, és a magyar összefogás létrehozása.

Nem kenyerem a dicsekedés, nem is fogom most sem megtenni, de ha valaki ma nyitott fülekkel járja Vajdaságot a közélettel is foglalkozó magyaroktól, sokszor azt halja, hogy könnyű nektek ott Kishegyesen és Bácsfeketehegyen, hiszen, ... és sorolják az okokat, ami miatt felnéznek ránk.

Pedig mi csak annyit tettünk itt kis közösségünkben, hogy felvállalva sokszínűségünket, megpróbáltuk, kisebb-nagyobb sikerrel, senkit sem gátolni abban, hogy a maga lehetőségein belül tehessen közösségünk érdekében. Megpróbáltuk biztosítani azt, hogy mindenki itthon érezze magát falunkban, községünkben. Néha kicsit összeszólalkozva, morogva, irigykedve, és kötekedve is, de nem rombolva és nem mérgezve egymás életét.

Közben pedig kezdett beérni a gyümölcs, a fiatalok zöme felvállalta, hogy rajtuk is múlik az, hogy érdemes-e itthon maradni.

Sok minden épül, és még több minden fog épülni jövőre falunkban. Új munkahelyek lesznek, olyan munkahelyek ahol, magyarként és nem magyarként, rendes fizetést lehet kapni a rendes munkáért.

Az országos ügyek nem Bácsfeketehegyen, vagy Kishegyesen fognak eldőlni, de a vajdasági magyarok bizalmát leginkább élvező magyar párt, a VMSZ minden tőle telhetőt megtesz, és meg fog tenni azért, hogy jó irányba forduljon az ország szekere.

Nincs mit szégyellnünk, nincs okunk kishitűnek, megalkuvónak lennünk. Sokszor nehéz, nagyon nehéz elől menni, társakkal és néha társak nélkül is, vállalni a döntés, vagy a javaslattevés felelősségét, vállalni az életünket terhelő kérdőjelek súlyát.

De nekünk nincs más utunk. Őseink útját kell járnunk, hiszen csak így marad utánunk kitaposott út, amelyet majd használhatnak fiaink és unokáink, az utánunk jövő magyarok is.

Járnunk kell az utat, mindanyunknak vinnünk kel keresztünket, és bízunk kell a Teremtőben.

Mindannyiunk, újra és újra megszülető Teremtőjében és Megváltójában.

Pál Károly

MUNKÁLATOK AZ IPARI PARKBAN

2008. december 2-tól ismét mozgolódást észlelhetnek a falubeliek az ipari park területén.

A szabadkai székhelyű Községi Műemlékvédelmi Intézet archeológusait, technikusait valamint helyi munkásokat

láthatnak munkálkodni a terepen.

Már korábban is végeztek ásatásokat ezen a területen és a megtalált emberi csontok, törött kerámiák alapján feltételezhető, hogy ezen a területen i.sz. II. És V. évszázadban ókori szarmata temető lehetett.

A kulturális javak megőrzéséről szóló törvény értelmében, építkezés előtt a Small Steps Kft. kötelezettsége, hogy biztosítsa a munkálatokat a terepen a

Községi Műemlékvédelmi Intézet archeológusai számára.

Az időjárási viszonyok függvényében a munkálatok befejezése ez év december végére tehető.

Molnár Zita

SOKKAL TÖBB A HASONLÓSÁG, MINT A KÜLÖNBSÉG

Lassan hagyománnyá válik, hogy december 03-hoz közeledve, látogatást tesznek a Polgármesteri hivatalban a bácsfeketehegyi „Izidasok”.

December 03.-án ünneplik világszerte a fogyatékkal élők világnapját.

Községünkben, az IZIDA Anya és gyermekvédelmi társulat veszi szárnyai alá, azokat a gyerekeket és felnőtteket egyaránt, akik valamilyen testi vagy szellemi fogyatékkal élnek.

Csóré Róbert Polgármester üdvözölte a jelenlévőket és elmondta:

- a községháza akadálymentesítése terén vannak problémák, amik megoldásra várnak. Kezdetnek a községháza hátsó bejárata ad majd lehetőséget, kerekesszékekkel való közlekedésre, valamint igyekszünk azokat az irodákat a földszintre helyezni, ahol ügyfélfogadás történik.

A most épülő kishegyesi Női Fórum épületében, működni fog egy hasonló szervezet, mint a bácsfeketehegyi IZIDA és új épület lévén, mentesítve lesz minden akadálytól.

Tudjuk, hogy Községünk intézményeiben nem megoldott a testi fogyatékkal élők mozgása, holott ez Európai Unió elvárás lesz – de még inkább emberi.

Papp Julianna az „Izida” vezetője mutat be a társulat tevékenységét, munkásságát, sikereit:

- sérült és egészséges gyerekek játszhatnak, tanulhatnak együtt, akik idővel barátokká válnak.

Nem azt keressük, hogy miben különböznek a sérült gyerekek az egészségesektől, hanem, hogy miben hasonlítanak. Szeretnek verset, éneket tanulni, olvasni, szavalni, festeni, varrni és horgászni, mint bárki más.

Szavalóversenyeken tartományi és nemzetközi sikereket érnek el. A

horgászás pedig egy új komolyan vett tevékenység, tagjaink – a gyerekek, Újvidékre jártak horgászati elméleti oktatásra, amelyből szóbeli és írásbeli vizsgán vettek részt, csak ezután következett a gyakorlati vizsga, amikor is vízparton mutathatták be az elsajátítottakat.

Polgármester megígérte, hogy a jövőben látogatás fog tenni az Izida Anya és gyermekvédelmi társulatnál, ezzel is kifejezve a társulat fontosságát és szükségességét községünkben.

fekete.h

KÉTELYEK

A változások korait éljük, még ha egy kicsit elszigetelten is, földrajzilag Európában de kulturális és gazdasági szempontból mégsem ott. Igaz, ez is megkérdőjelezhető, ha Keleti szomszédainkat, Romániát és Bulgáriát vesszük figyelembe. A helyzet ott sem sokkal jobb, mint nálunk.

A változások többfélék lehetnek, mindez attól függ milyen szempontból vizsgáljuk őket. Ha a gazdasági szempontokat vesszük figyelembe, szűkebb környezetünk esetében megállapíthatjuk, hogy van valamicske előrehaladás. Talán valamivel több munkalehetőség van, de lehet, hogy csak átcsoportosítás történt. A tönkrement Antilopból lett három vagy négy kisebb cipőüzem. A magánosított birtok már nem ad annyi munkalehetőséget. A munkaerő-felesleg élelmesebbje már feltalálta magát és elszegődött valamely magánvállalathoz, egyesek saját erőből próbálnak boldogulni, ez főleg a nyugdíj előtt állókra vonatkozik, míg a képzetlen, de már nem túl fiatal munkanélküliek java része szemmel láthatóan, egyik napról a másikra tengődik. Helyi szinten nagyon kevés kis és közepes vállalkozás van. A földművesek egyike-másika megerősödött, ad ugyan valamilyen munkalehetőséget, de ebből már nem igen lesz nyugdíj. Igaz, abból sem, amit a magánvállalatoknál keresnek az egyszerű munkások.

Az állami földek bérbeadását aránylag sikeresen megszervezte a község által kinevezett bizottság. Idegenek nem igen tudtak labdába rúgni, de ami késik, nem múlik. Értesülésem szerint már megkezdtek a szenttamási határ menti földekre az alku-dozást a szenttamási mezőgazdasági vállalkozók, akik nagy üzletet látnak és valószínűleg meg az állami földek bérletéből. Nos ezeket a határmenti kisebb földparcellákat, azért vesszük, hogy mint földszomszéd, joguk legyen a következő bérbeadásnál licitálni az állami földekre. Ezeket a kis földeket idevaló lakosok adják el örülve annak a kis felárnak, amivel többet kapnak érte, mint eddig. Ha ez így folytatódik megeshet, hogy a falu határa pár év múlva már javarészt másnak terem. Mindemellett még most sem értem, miért fogyott el a verbászi országút, de most más a téma.

Egyesek földjeiket, mások házaikat adják el. Nem számít kinek. Így lassan változik a lakosság nemzeti összetétele. Az önkormányzatoknak nincs beleszólásuk abba, hogy egyénileg ki telepedik le a községben. A szervezett betelepítés ellen még esetleg lehet tiltakozni, de az egyéni betelepülés ellen nem. Nem lenne ez gond, ha az újonnan betelepülők kulturális vagy szociális szintje legalább hasonló lenne, mint az itt lakóké, de akik az utóbbi években ide költöztek, azok java része szociális

eset, és ez nagy terhet jelent az amúgy is gyenge anyagi helyzetben levő önkormányzatra.

A minap egy hírműsorban illegális határátlépőkről volt szó. A riporter szerint koszovói szerb menekültek voltak a határsértők. Kíváncsi voltam, miért menekülnek a koszovói szerbek Magyarországra, de rájöttem, nem szerbekről volt szó. Albán cigányok voltak. Menekültstátusért folyamodtak. A fejlett nyugati országok sem tudnak mit kezdeni a menekültekkel. A világgazdaság válságban van. A fejlett nyugaton ezrével bocsátják el a munkásokat a nagy multcégek. A sajtóból csak a nagyobbakról hallunk, a kisebbeket nem is említik.

Létfizonytalanság! Ez lenne a hőn áhított fejlett nyugati kapitalizmus? Kanadában lakó ismerőseim a hétből hat napot dolgoznak, van aki néha még vasárnap is bejár pár órára. Ez a boldogság? Nem hinném!

Az EU számomra nagyon hasonlít a második világháború utáni szocialista tervgazdálkodásra. Ez abban nyilvánul meg, hogy Brüsszelből irányítják, hol lehet, pl. cukorrépat vetni. Ezek az uniós szabályzások komolyságuk ellenére, sokszor röhejesek. Legújabb példák egyike az uborka esete. Az uniós szabályzat most már megengedi, hogy egyes esetekben görbe uborkát is lehet forgalmazni. Jó, nemde? Idő kellett ahhoz, vagy talán jó lobbizni az uniós mezőgazdasággal

foglalkozó részlegével, hogy a görbe uborka is uborka. Így hát uniós lobbizással manipulálni lehet gazdasági ágazatokat, fejleszteni, visszafejleszteni, tönkretenni országokat, országrészeket.

Az újonnan csatlakozott országok pályázhatnak ugyan pénzekre, általában céleszközökre, hogy hasonlítsanak a többi uniós országra, de a lakosság mentalitása ettől még nem változik meg. Az elmúlt években végbement magánosítási folyamatok egyértelműen a kisteleplések fenntartásának kárára mentek. Nálunk is, de az unión belül is.

A profitorientált termelés ráteszi bélyegét mindenre. A mai újság az írja, hogy az önkormányzatokban négy éven belül a jelenlegi 20.000-ról jövőre 12.000-14.000-re kell csökkenteni a foglalkoztatottak számát. Java részük munkanélküli lesz.

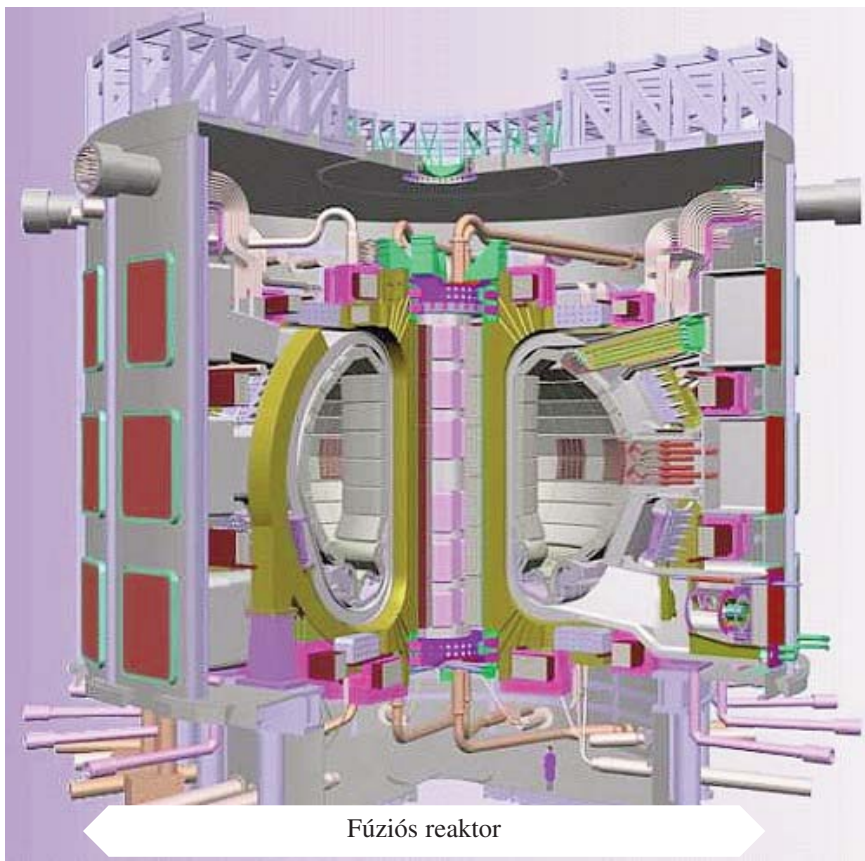
Vidékiünkön, ahol a lakosság fő jövedelemforrása a mezőgazdaságból és az ahhoz kapcsolódó iparágakból származott, a szerkezetváltással átrendeződtek a jövedelmezések. A magánosítás megtette a magáét. A szociális program csak részben oldja meg a problémát. Az új vállalatok zömében máshol adóznak, munka híján elmennek a fiatalok.

A profitorientált világ már csak ilyen!

Sárándi István

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

LÁTJA, NEM LÁTJA, NA LÁTJA!

Fúziós reaktor

Látja a tisztelt olvasó, hogy mi van a mai világban? Állandóan ijesztgetnek bennünket. Mivel is? Mindenféle váltásokkal. Ilyen, pl. a globális felmelegedés, klímaátalakulás, ózonlyuk, energiaváltás, éhezés, járványos betegségek, gazdasági-pénzügyi válság, háborúk... népek eltűnése. Mire jók ezek az ijesztgetések? A többség sakkban tartására, megfélemlítésére, butítására és mindenféle, a krízisből való megoldásokhoz vezető gondolatok feltörése ellen. Azt mondják, hogy ami velünk történik az a demokrácia, akartuk, viseljük sorsunkat. Kiharcoltuk most szenvedjünk tőle. Mindent megtesznek, hogy visszasírnak azokat az idők, amikor egy diktátor (még ha az, az igazmondó Mátyás is volt) és a körülötte levő szűk uralkodó kör határozta meg a jót és rosszat számunkra, tehát itt a földön helyettesítették, képviselték számunkra az „atyaúristent”. Ma a pénz határozza meg, hogy ki, kicsoda és a felette való hatalom tulajdonosai irányítják a világot. Jó, jó, régen is így volt, akkor meg mi a baj?

Nem látja a (megvezetett) nép, a (balga) többség, hogy ennek nem így kell lennie. Miért? Mert nem tudja, főleg azt nem tudja, hogy látnia kellene, meg azért sem,

mert mesterségesen belénk van kódolva, nevelve, hogy ha őseinknek jó volt, meg, hogy ha 1000 éve így van, akkor miért kell változtatni. Főleg azért sem, mert félünk a változástól. Az, hogy mi van, azt tudjuk, de azt, hogy mit hoz a változás, azt előre senki sem. Próbálják ki mások, ha jól beválik, akkor majd mi is megcsináljuk. Volt már ilyen is, de mi vagy megváltoztattuk, átszabtuk, kifordítottuk vagy csak úgy csináltunk, mintha csináltuk volna, de nem csináltuk a változást. Közben megjegyezném, hogy nem is kellene mindent megpróbálni, mint pl. a háborúk a krízisek... Nem látjuk, hogy a jó marketingjüknek köszönve, az összes médián keresztül (még a vízcsapon is) az ő igazságukat tömlik a fejünkbe és a már jól bevált göbbelsi propaganda alapján, mi feltétel nélkül el is hisszük. Így a könnyebb, meg a több évszázados ígérek alapján, mert „tudjuk”, hogy a felsőbb körök gondoskodnak és nem is akarunk gondolkodni, hanem elvárjuk, hogy így is legyen. Így van? Így volt? Nem. Soha. Nem látjuk azt sem, hogy életünk minden fontos eleme az uralkodó kör kezében van és kényük-kedvük szerint zsarolva, a jótékonyt és jószívűséget színélve, adnak a népeknek, naná, jó haszon fejébe. Ne tévesszen meg senkit az, hogy uralkodó kört említettem. Nem a tisztviselőket értem alatta, de őket sem zárhatjuk ki teljesen, hanem azokat, akik őket a vagyoni hatalmukon keresztül, a háttérből irányítanak és a lefölezött haszonból morzsákat szórnak nekik szolgáltatásaikért. Ők a demokrácia, az egyenlőség, az igazság, a becsület, az önzetlenség, a jótékonyt fő harcosai, de ha így folytatják, akkor semmi hasznuk sem lesz vagyonukból, mert a többséget úgy elszegényítik, hogy az tőlük semmit sem tud megvásárolni.

Ezért vagyonuk nem fog szaporodni, nem lesznek kiszolgálva, nem tudnak majd kereskedni, megáll a pénz forgása, leáll a gazdaság... Voltunk mi már egyszer milliárdosok.

Krízis előtt állunk? Nem, krízisben vagyunk. Miért? Mert bután, mindent, ami volt, minden kritika, felülvizsgálás nélkül eldobtuk. A régi okos megoldásokat, bölcsességet semmi vettünk, a múltat „bölcse” egy tollvonással eltöröltük. Igaz, a szemünk előtt van, a fülünk előre áll, meg a történelem tanárok sem lettek dúsgazdagok tudásukból. Sajnos, ahogy már többször írtam a történelmi tények becstelen kihasználásából, nem tudomajnos és „célszerű” alkalmazásából sajnos sok tragédiát éltünk már meg. Ennek ellenére azt mondom, hogy a múltra építeni kell. A rosszból levonni a következtetéseket, a jót pedig alapnak kell venni a jövőnkhez. Nyugaton a krízisből való kiutat Marx dialektikus materializmusának a mai helyzetre való leképezésére látják, mivel a II világháború utáni igazi jólét alapját a Marx bővített újratemelésének törvénye adta. A Marxizmus filozófia, nem pedig dogma. Aki dogmákba gondolkodik, az messze áll minden emberbaráti gondolatától, tettől. Azért ne essünk át a ló túloldalára sem, mert ma már mindennek demokratikusan és nem pedig anarchikusan, diktatórikusan kell megtörténnie. Az energia válságra a tudósoknak már megvan az egészséges válasza. Ők messzebbre mentek vissza. A napot akarják idehozni (már 4 millió éve süt, és még ennyit fog). A makrokozmoszt, ami a mi esetünkbe a naprendszer, a mikrokozmoszra, az egyszerű atomokra vonatkoztatják. A legújabb energiaforrás a fúziós energia, amit a H(D) (deutérium) és a H(T) (trícium) fúziójával, He (héliummá)

képeznek, ami nemes gáz és nem károsítja a környezetet. Ezen eddig legeredményesebben Teller Ede és Saharov dolgoztak. Ha ez a terv gyakorlatban is megvalósul óriási mennyiségű tiszta és olcsó energiát fog biztosítani az emberiség számára (bízunk benne, hogy ez nem pár kiváltságos monopóliuma lesz). Összehasonlításként meg lehet említeni, hogy 1kg U (235), 65T minőségi szenet a H(D)+H(T) keverék pedig 10.000T szén energiáját váltja ki, vagy pedig 170 Krško kapacitású atomerőművet helyettesíthet. Ez azt jelenti, hogy a mai Szerbia összes energiaszükségletét 5% -os kapacitással teljesen lefedi. Az erőmű ára igen magas, de töredéke a mai pénzügyi válság orvoslására szánt összegnek. Pillanatnyilag két különböző típusú erőművet készülnek felépíteni, miknek üzembe helyezése 2020-2030-ra várható. Itt olcsó és tiszta energiát tudnak majd előállítani. Na látja a kedves olvasó, az alagút végén már feltűnt a fény.

Ahogy megindult a válság orvoslás nagyon bizakodó vagyok, hogy le lesz győzve a neoliberális cunami hatása és mély szociáldemokrácia, emberbarát módon lesznek majd eltakarítva, a fiktív pénz elsíbolása által okozott nyomok.

Mi kellene még a boldogságunkhoz? Tanuljunk a „nagy házalakítás” példájából. Ott sokan, sok jót tesznek ÖNZETLENÜL, és ezért ingyen reklámmot is kapnak részvételükkel, a mellett, hogy ŐK MAGUK IS BOLDOGOK LETTEK.

Mindenkinek boldog újévet kívánok!

Bíró Csaba

U.I.: Kívánom, hogy jövőre ne legyenek ilyen nehéz témáink.

HODAK VLADO

Feketić
Vinogradarska br. 6.
mob: 064/2151-728
☎ 024/738-545
E-mail: hodak@Eunet.yu

-kompletna registracija
motornih vozila
-prepis, odjava
-zeleni karton
-devizno osiguranje života
-osiguranje: imovine i
kućnih aparata

NEM MINDEN AZ, AMINEK LÁTSZIK?

Még a nyáron, amikor bementem egy cukrászdába és fagyit készültem rendelni, az üveg mögött, egy új képet láttam, amelyről azt gondoltam, hogy egy újfajta fagyit dobtak piacra.

Visszaültem a helyemre, mivel-hogy, nem tudtam melyiket válasszam. Egy ideig gondolkodtam majd arra a döntésre jutottam, hogy rendelek egyet abból az újból is meg a vaníliásból is. Nagyon érdekesnek tűnt, mert olyan színe volt, mint a csokinak, csak világosabb. Először a vaníliásat ettem meg,

mert az új ízt akartam a végére hagyni. Mikor megettem, akkor nekiláttam a másiknak, és nagy meglepetésemre az ÚJ fagyit is csak csokis volt.

Ezzel a kis történettel, csak azt akartam elmondani, hogy mindegy, hogy mit is öltünk magunkra, a belsők az nem változik, ha csak mi magunk nem teszünk ellene. Tehát, hiába akarjuk azt az új fagyilaltot megenni, ha az ehetetlen!

Akkor kérdezem én:., Kell a reklám és az új címke? Vagy másképp még csak meg sem kóstolják?”

Szombati Dorottya

ELSŐ AZ EGÉSZSÉG

A CUKORBETEGSÉG SZEMÉSZETI SZÖVŐDMÉNYEI

A cukorbeteg mintegy 33% lépnek fel szemészeti szövődmények, és majdnem minden tizedik cukorbetegnél súlyos károsodásokat, látásromlást okoznak. Hazánkban a diabeteses retinopathia, ahogyan e körképet szaknyelven mondjuk, a vakság második leggyakoribb oka. A világon komoly kutatások eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy a vakság kivédhető ha az optimális vércukorszint, vérnyomás, vérzsírok beállítása mellett, a betegek korai szemészeti ellenőrzése és időben elvégzett szemészeti kezelés megtörténik. A cukorbetegséget felismerve a betegnél, évente, vagy súlyosabb, proliferatív retinopáthiáknál 2 havonta szükséges szemészeti szemvizsgálat elvégzése.

A legsúlyosabb szövődménynél, az ödémás makulánál a szemfenéken, azonnali lézeres beavatkozás szükséges, hogy a látásélességet meg tudjuk menteni.

A szemészeti tünetek többsége mikroangiopathia /hajszálérkárosodás/ következménye..

A diabetes mellitusnak/cukorbetegségnek/ számos más szemészeti tünete és szövődménye létezik. Csak néhányat említenék a teljesség igénye nélkül, mint a szemhéjak gyulladás/blepharitis/, külső szemmozgató izmok paresise /gyengesége/, kötőhártya értágulatai, a szaruhártya csökkent érzékenysége. Nehezen gyógyuló hámfátyok, gyakrabban előforduló glaukoma/zöldhályog/, szürke hályog, érujdonképződés/neovascularisatio/ a szivárványhártyán, vagy a látóideg egyéb elváltozásai, stb. Röviden összefoglalva a rendszeres szemészeti ellenőrzés mellett, gyógyszerekkel, esetleg sebész/vitrektómiával/ kezelhető, megelőzhető a vakság a cukorbetegségknél.

Dr.med Krisztián Géza
szemész szakorvos

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK

LABDARÚGÁS

Sajnos csapatunk a „Jadran” az őszi idényt a táblázat 12-ik helyén 21 ponttal zárta. Ez a tény magában nem is volna olyan tragikus, ha csak a lehetőségeket vennénk tekintetbe. Az idényt a fiúk nagyon nagy lendülettel kezdték, de mintha mennykő csapott volna beléjük hozzáállásuk mára teljesen megváltozott. A tavaszi idényt 8 büntetett játékoskal várják. A régebben sport-szerűségéről, a játékhoz való pozitív hozzáállásukról ismert fiúk teljesen megváltoztak. A vezetőség véleménye alapján ezen radikálisan változtatni kell. Az első lépésben megköszönték az edző eddigi együttműködését, továbbá szeretnének a játékosok személyes hozzáállásán is pozitívan változtatni. Bízunk benne, hogy a mérlegelések és átszervezések után a csapat az egész tavaszi idényben annyi örömet és büszkeséget szolgál, mint az őszején. Előre fiúk.

BIRKÓZÁS

Eljött a várva-várt nap a bükvárosi Aranycsapat Kupa napja november 29, ahol reménységünk **Fehér Alen** ezüstérmet nyert. Annál büszkébbek vagyunk erre, mivel tudjuk, hogy vízumprobléma miatt edzője Sebők István nem irányíthatta, segíthette a szőnyeg sarkánál. Köszönjük a kanizsai sportbarátainknak, hogy pártfogásuk alá vették versenyzőnket.

Ugyan ezen a napon, Felsőhegyen megtartották a Mikulás Kupát, ahonnan versenyzőink egy aranyat: Fehér Áron, két ezüstöt: Papp Szabaszián és Ritec Dávid, és egy bronzérmet: Gellányi Leonszió hoztak haza.

E sport barátai megtörve vették tudomásul, hogy barátunk a kanizsai „Potisje” volt olimpiakönyve Csaba Ferenc fiatalon eltávozott köreinkből. Köszönjük, amit a birkózásért tett.

TEKE

A tekés nem csak, mint játék bonyolult, vagyis van tarolás, tisztítás, hanem még az eredmény feldolgozásában, kimutatásában is. Így például egyéniben a mieink nyertek a 10. fordulóban, 4:2 –re, de az ellenfél több bábút döntött mint ők, így kaptak plusz 2 pontot és így a győzelmük meghozta az első pontjukat, mivel a végeredményük döntetlen 4:4 – re alakult, 2986:3059-es pontszám aránnyal.. Gratulálunk.

A 8. fordulóban Jadran:Kljajicevo 3024:3271, a 9. fordulóban pedig a Polet ellen 3231:3062 arányban veszítettek el.

A legújabb hír, hogy a tekepálya újjáépítését még az idén megkezdik.

szerk

****MIT, MIVEL?****

"A FŰSZEREK BIRODALMÁBAN"

Észre sem vettük és már vége is az évnek. Nem csak onnan tudjuk, hogy lehűlt az idő és elkezdünk fűteni, hanem a Márton nappal megkezdődtek a téli ünnepeink. Elkészült az újbork, lehullt az idei dió, levágtuk a Márton napi ludat és András nappal megkezdődött a hagyományos disznóvágások ideje is. Luca napján a tradíció szerint meg kellene sütni a gubát, majd szépen, ahogy az Advent halad el kell készíteni az ünnepi ételeket. Új ünnepi illatok kezdenek terjengeni a levegőben. A forralt bor fahéjas, szegfűszeges aromája. Ez mellett otthonaikat belengi még a vanília, muskotály és az összes többi ünnepi fűszer és étel meghatározó hangulatot kicsikaró egyvelege. Ahány nép, vallás, annyi módon, szokással, étellel-itallal ünnepli az év legrangosabb ünnepeit. Nálunk tudjuk, bablevés és mákosguba a böjti ebéd, vacsorára pedig hal az ajánlatos. Természetesen a karácsonyi fő ételnek mindig pulykát ajánlanak. Nagyon oda kell figyelniük, hogy mit eszünk szilveszter napján, mert a monda szerint, ha nem lencsét és valamilyen apróra darabolt húst fogyasztunk, a következő évben nem fogunk jól állni anyagiakban.

Szilveszter éjszakájára az almát szájában tartó sült malac a vendégünk. Az újévi koncert mellé a szárma (töltött káposzta) és egy gazdag rétes-paletta a tradíció. Naná, hogy télen nem limonádéztatunk, hanem a megfázást megelőző forralt borral melegítjük testünket, lelkünket. A forralt bort sok helyen vörös, de nálunk száraz fehérborból készül, szaporítva vízzel, mihez két decinként egy evőkanál cukrot adunk, majd fűszerezzük szegfűszeggel, cimettel, borssal. Ezen kívül az ingyencek adhatnak hozzá rumot, citromot, szárított mentát, narancshéjat, és amit az ízlésük és fantáziájuk megenged. De ha már megtörtént a „baj” akkor a mézes pálinka és a sumadijai tea az egyetlen orvosság.

Mivel nálunk a hal elég ritkán szerepel étrendünkön és nem is sokféleképen, ezért itt ajánlanak egy ínycsiklandó és a karácsonyi vacsorához:

AZ ÖNÖK RECEPTJEI

KÍNAI BOTOCSKÁK

30dkg darált hús,
3 egész tojás,
3 evőkanál étolaj,
2 gerezd fokhagyma,
1 kisfej vöröshagyma,
1 csokor zöldség-zöldje,
1 evőkanál ételízesítő
(vegeta),
1 kávéskanál bors,
5 evőkanál liszt,
1/2 kávéskanál sütőpor,

2 dl ásványvíz vagy szóda-
dávíz,

Ezt mind összekeverjük és
evőkanállal, forró olajba
szagztatjuk.
Salátával tálaljuk.

Olcsó és nagyon kiadós.

Beküldte: Fehér Erzsébet

MARINÍROZOTT HAL

Vegyünk 1,5 – 2 kg tükörpontyot, feje és farka nélkül rántsuk ki a filétet bő olajban. Az olajban ezután dinszteljünk üvegesre 4-6 fej kockára vágott vöröshagymát, majd kb. ugyan ennyi mennyiségben, mint amennyi már ott van, öntsünk hozzá paradicsomlé (1l-ig).

Fűszerezzük babérlevéllel, borssal, szegfűszeggel, egy kevés bazsalikommal, foghagymával, aki szereti origánóval is, majd sózzuk, cukrozuk. A rántásnál belekerült lisztől ez a massa magától be fog sűrűsödni, de ha nem elég egy nagyon kevés lisztet segíthetjük.

Amikor ez a kechupp-ra hasonlító massa megfő, elkészül, a már jénai edénybe helyezett rántott halszeletekre öntjük, úgy, hogy ellepje. Az egészet legjobb 7-5 nappal előbb elkészíteni és hideg helyre (nem frizsiderbe) letenni. Így a paradicsomos mártás átjárja a halszeleteket, összeérik az íze és a paradicsom savanyúsága „eltünteti” az apró szálkákat. Az egészet hidegtálként fogyasztjuk.

Jó étvágyat, kellemes ünnepeket.

szerk.

SABÁCI EMLÉKEK

IV. rész

A pénzszerzés lehetőségét is Boci-Laci találta ki. Ugyanis, a patológia gyakorlaton boncolási jegyzőkönyvet kellett vezetnünk. Ezt úgy végeztük, hogy mivel kettesével dolgoztunk, miközben egyikőnk boncolt, és diktálta a szerveken talált elváltozásokat, addig társa írta a boncolási jegyzőkönyvet. A sabáci városi dögtemetőben folyt ez a tevékenység. Naponta volt itt friss dög, (dögivel) ló, szarvasmarha, birka, kecske, sertés. Válogathatunk mindenki kedve szerint. A mi feladatunk az volt, hogy megállapítsuk az elhullás okát, ezt, pedig a szerveken talált elváltozásokból illet kikövetkeztetni. Ezért nem volt fontos az elhullott állatok nyúzása. A bőrökön csak akkora nyitásokat végeztünk, amennyi legszükségesebb volt. Itt jött Boci barátom ajánlata: Mivel a hullák bőre senkinek sem kellett, ezek egészben lettek elhantolva. De mi eztán megnyúztuk őket! Ez kezdetben, nem ment simán, és hiba nélkül. Boci lett az instruktorunk, hiszen ő hentes mester fiaként szépen tudott nyúzni. Bennünket is kioktatott, kiképzett, tanított, segített és tanácsolt. Kezdetben, minden elővigyázatosság ellenére, bemetszettük a bőrt, amiért Bocitól megkaptuk a kritikát. (Enyhébb formája volt: - az anyád ügyetlen teremtesit...) Az ilyen bemetszett bőr csökkentett értékűvé vált. A bőröket

felcipeltük az istállónk padlására, ahol előírás szerint besóztuk őket. Egész télen gyűltek a bőrök, és amikor egy kocsira való összegyűlt, egy délután kocsira raktuk és elszállítottuk a «Cotex» bőr-átvevő helyre. Ezt az egész tevékenységet a „nyúzó brigád” együtt végezte. A bőrök átadásánál valóban nagy vita alakult ki az átvevővel. Több bőrön talált hibát, bemetszést, vagy csak azért állította úgy, hogy olcsóbban vegye át a bőröket. De bizony Boci nem hagyta magát. Vitáztunk, cigánykodott, visszavette a hibás bőröket, de a szépeket is, mondván elviszük, és máshol adjuk el őket. Erre az átvevő engedékenyebbé vált. Szép, nagy szállítmányról volt szó. Megígértük, máskor is hozunk bőröket, és neki adjuk át. A kapott pénzt testvériesen elosztottuk, mert nem tudtunk megegyezni abban, hogy együtt költsük el egy nagyszabású dorbézoláson. Nem tudtuk összehangolni a haza utazásunk idejét, így mindenki megkapta a neki járó pénzt. Természetesen, a szerint, mennyi munkával járult hozzá a bőrök nyúzásához. Abban az időben, még halvány fogalmunk sem volt a teljesítés szerinti jutalmazásról, amit a szocializmus nagy vívmányának tartottak későbbben, de azt mi már akkor alkalmaztuk!

Az én csoportom, akik Újvidéken keresztül utaztunk haza, megálltunk és az

akkor híres «Putnik» (régen Rex») bárban kötöttünk ki. Azt terveztük, hogy itt, ezen az eminens helyen jól fogunk mulatni! A pincérek és az ott lebzselő «lányok» gondoskodtak a keservesen keresett pénzünk elköltéséről, mert hajnalban a mulattság után, a korahajnali vonataink indulásakor, már a zsebeink mélyén kotorasztunk egy-egy doboz cigarettáért. Lelkünk mélyén már „savanyú volt szőlő”, de nagy garral, és hanggal, vígan pöfékelve, dicsekedtünk egymásnak az éjszakai «sikereinkről». Kijózanodásunk még csak eztán következett: ma is állítom ezzel a kiruccanasunkkal, nagy tapasztalattal lettünk gazdagabbak. A munkánk gyümölcsét, pénzünket, néhány óra alatt el tudtuk költeni haszontalanságra. Mulatásunk kamaszos öröme hivalkodás volt. Talán akkor döbrentünk rá, milyen gyorsan el lehet költeni pénzt! Már csak ezért is érdemes volt bőröket nyúzni, sózni, húzni-vonni, alkudozni az eladáskor, hogy ezzel a tapasztalattal legyünk gazdagabbak. Azt hiszem, ezzel is lépegettünk felnőtté válásunk felé. Kezdtünk „megérni”, közelgett az érettségi vizsga is.

Molnár Károly

PÁLYÁZATFIGYELŐ

Hitelek odaítélése többéves őshonos és honosított fajta szőlőültetvények 2008. évi telepítéséhez

Beadási határidő: 2008. december 31.

Kiíró intézmény: Tartományi Mezőgazdasági Fejlesztési Alap

Pályázók köre: Vajdaság AT területén levő mezőgazdasági birtokok, természetes személyek

Kamat: 2% évi kamatláb 24 hónapra, 36 hónapos türelmi idővel

Leírás: A következőkre nyújtja a hitelt:

1. Őshonos és honosított fajta szőlőültetvények: frankos, kövidinka, neoplanta, olasz rizling, probus, sila, skadarka. Az alap hektáronként legfeljebb 5000 szőlőültetvényre hagyja jóvá a hitelt.

2. Akácoszlopok, 800 oszlop hektáronként (beton, fém-oszlopok).

3. Horganyzott huzal, legfeljebb 1200 kg/ha, a következők részletezéssel:

fi3,1 mm tartóhuzal legfeljebb 270 kg,

fi2,8 mm lombtartó huzal legfeljebb 800 kg,

fi2,2 mm termőkar tartó huzal legfeljebb 130 kg.

Spanyol kisfilm-pályázat

Beadási határidő: 2009. április 03.

Kiíró intézmény: University of Saragossa, Cinemaremagnum IX International Ward of VideoMinute
Leírás: Legfeljebb egy perces videókkal lehet nevezni a IX. International Ward of VideoMinute című pályázatra. (on-the-move)

A spanyolországi University of Saragossa (Saragossai Egyetem) és a Cinemaremagnum IX. International Ward of VideoMinute címmel nemzetközi videó-pályázatot hirdet, melyre legfeljebb egy perc hosszú kisfilmeket várnak. A téma szabadon választható, az alkotás egyéni és csapatmunka is lehet.

További információért keresse fel irodánkat!

Minden munkanapon 07,30-14,30 között, várjuk az érdeklődőket, földműveseinket és gazdálkodóinkat.

A Prowag csapata
Pályázatfigyelés, Tanácsadás,
Pályázatírás, Üzleti tervek készítése
telefon: 024/731-424
e-mail: prowag@gmail.com

KERTI TÖRPE

A KARÁCSONYFA TÖRTÉNETE

A karácsony ünnepére állított, feldíszített fenyőfélének (lucfenyő, ezüsfenyő, stb.) karácsonyfa a neve. A karácsonyfa-állítás szokása Skandináviából származik, a harmincas háború (1618-1648) idején jutott el Németországba, a svédek európai hadjáratai során. Később német közvetítéssel terjedt el Európa többi országaiba.

A fenyők tisztelete már az ókori germán népeknél jelentkezett, akik hittek abban, hogy az örökzöldek távol tartják a téli sötétben a felbukkanó alvilági lényeket. Sok legenda kötődik a karácsonyfához, pl. Luther Márton állított gyermekének először karácsonyfát. Az első írásos feljegyzés a 15. század végén Strasbourgban származik. Ekkor almával és ostyával díszítették. A gyertyás karácsonyfát az 1660-as években a pfalzi grófnő említi. Bécsben az első karácsonyfát az Arnstein bankárcsalád házában állították 1814-ben, ami akkoriban olyan furcsa volt, hogy még a titkosrendőrség is jelentést készített róla. A magyar hagyomány szerint a fát december 24.-én állítják és vízkeresztig, január 6.-ig áll.

A karácsony ma már mindannyiunk számára az év legnagyobb ünnepe, melynek leggazdagabb tartalma van. Hosszú századok óta az egész világ számára ugyanazt jelenti, ugyanazokat a gondolatokat ébreszti az emberekben. Igazi humanista tartalommal a keresztény vallás töltötte meg, a kis Jézus születésnapjának nyilvánították, mely a béke, szeretet erkölcsi parancsát jelenti mindenki számára.

A karácsonyi ünnepek közeledtével megjelennek a fenyőárusok, és foglalkozni kezdünk a karácsonyfa vásárlás gondolatával. Ehhez viszont jó tudni, hogy milyen is az igazán kíváncsú, mégis megfizethető fenyőfa. Hibának számít a törött törzs, csúnya, görbe növény és más torzulás, száradásra és betegségekre utaló elváltozások, de a tűlevelek rendellenes hullása is. A szép formájú fának minden ágóról legalább három, közel azonos méretű ág van. A legfelső vezérhajtás vagy sudár, látványosan kiemelkedik. Ennek hossza érje el a hozzá hajlított legközelebbi, legfelső ágóról ágainak hosszúságát.

A legelterjedtebb karácsonyfa ma is a közönséges lucfenyő. Kecses koronával, örökzöld túlombozattal rendelkezik. Szaporításuk ültetvényeken, magvetéssel kezdődik. Több év alatt érik el a karácsonyfához megfelelő vágásméretet. Fiatal korban évenként mindössze fél méter növekszenek. Ágait elcsúnyíthatják azok a sajátos, tobozzerű megvastagodások is, amelyeket a rossz termőhely következtében megjelenő fenyőgubacsok idéz elő. Nagyobb hátránya, hogy tűlevelei megszáradva lehullnak.

Az ezüsfenyő vagy szűrő-kolorádói lucfenyő, a közönséges luc rokona. Látványos ezüstös szürke lomboszínét annak köszönheti, hogy tűleveleit vastag viaszréteg borítja, ami a párologtatást, vízvesztést mérsékeli, ami késlelteti a tűhullás megindulását. Tűlevelei általában kifejezetten szűrősek.

A valódi ezüsfenyők különösen szép ezüstös vagy kékesen hamvas színűek. Körülményesen, oltással szaporíthatók, de ez miatt alakjuk szabálytalanabb, mint a magvetésből nevelkedett változatoké. A gyökerező példányaik tartósak.

Ugyancsak alkalmas karácsonyfának a jegenyefenyő is. Alakjuk szép, karcsú,

koronájuk is mutatós, tömört. Tűik megszáradva sem hullnak le, inkább ráaszalódnak az ágakra, de megőrzik zöld színüket. Meglehetősen drágák, mivel magjuk beszerzése nehéz és nevelésük is körülményes.

Csemetekorukban különösen érzékenyek, a nyári melegtől és a téli fagytól egyaránt károsodhatnak. A duglászfenyőket szintén használják karácsonyfának. Hosszú, lapos tűik puha tapintásúak és megdörzsölve kifejezetten narancsillatúak. Leveleik száradás után nem hullnak le. Viszonylag ritkán kaphatók.

A hosszútűs Pinus fenyők alkalmazása karácsonyfaként újabb keletű szokás. Kevésbé formásak, megjelenésük eltér a klasszikus karácsonyfától. A legszárazabb szobai körülmények között sem peregnek le tűik. Ezt a tulajdonságukat a bőséges gyantatartalmuknak köszönhetik, viszont megcsúszhat, hogy a lakásban is csöpögtek a gyantát. Közülük a leggyakoribb a feketefenyő, ágai szürkésbarnák természetes méretük miatt néha alig férnek a lakásba. Tűik elérheti a 18 cm-t is.

Tipp: a megvásárolt karácsonyfát a beállításig bokrok között elfektetve, lombbal letakarva tartsuk. Ha erre nincs mód,

tároljuk a leghidegebb helyen egy vödör vízbe állítva. Szokás a fát beállítáig a teraszon, balkonon tartani. Mivel a téli napsütés és a szél is szárít, ajánlatos az összekötözött fát nedves papírral vagy ronggyal burkolni, és így fóliába vagy szemetes zsákba becsomagolni. A fólia a kiszáradástól, a rongy a befülledéstől véd.

A gyökeres karácsonyfákat fóliatasakban, edényben tartsuk, arányos föld mennyiséggel. Ültetés előtt a sérült gyökereket metsszük le, sőt az egészséges végekből is jó levágni egy keveset. Mielőtt elültetnénk, egy napra kerüljön vízbe, hogy a vízvesztéséget pótolhassa. Az elültetett fenyőfa a díszítésig minél hűvösebb helyen legyen. Kapjon világosságot, de a közvetlen napsütéstől óvjuk. Földje legyen mindig nyirkos, így egy-két hétig elviseli a lakás klímáját károsodás nélkül. Két hétnél tovább nem ajánlatos bent tartani, mert megzavarja nyugalmi állapotát. Ajánlott minél hamarabb kiültetni, amikor nem fagyott a föld és a koronáját a tél végéig összekötni, és

kívülről szalmával vagy fenyőgallyakkal betakarni. Földjét is érdemes betakarni az átfagyás ellen. Ha a fagyás miatt nincs mód kiültetni, akkor hideg benti helyen, fagypont feletti hőmérsékleten és lehetőleg nem sötét helyen (garázs, lépcsőház) is tárolhatjuk. Leghamarabb a fagyok elmúltával, vagy ha már hajt, akkor április végén, május elején ültessük ki. Ily módon kertünket is díszítheti. A következő karácsonykor, legalább még egyszer betöltheti a karácsonyfa szerepét is.

A karácsonyfa szimbólumai:

A gömb: a teljességet jelképezi. A fára akasztott gömbök az égitesteket jelképezik. Anyaguk többnyire üveg. A fán legalább annyi gömb legyen, ahány bolygó van, 9.

A csúcsdís: A felemelkedett embert jelképezi, Jézust, a Megváltót. Gyakori, hogy a csúcsdís lángos csillag formájú, mert ez hozta hírül a Napkeleti Bölcséknek a Megváltó születését.

Angyalkák: kék, piros, fehér és lila ruhában, négy vasárnapon át egymást követve érkeznek meg a Földre Advent angyalai.

Hold és csillag: az utóbbi évek divatja, hogy a fára holdat és hatágú csillagot, Dávid csillagot is akasztanak. A Dávid csillag Dávid pajzsa.

Arany és ezüst: A férfi és női princípium, a Nap és Hold, a gazdagság jelképei. Dió és alma: a Tudás fája, az Életfa. A dió is a bölcsesség jelképe.

Szaloncukor: boldogságforrásunk a csokoládé és a belőle formált kis téglácskák a Boldogság Házának az építőkövei.

Mézeskalácsdís: a föld porából megformált, tűzpróbán átesett embert jelképezi. Formáik: angyal, fenyő, csengettyű.

Csengő: kis harang jelzi, hogy „megérkezett az angyal”. Hangja hozza meg a karácsony hangulatát.

Csillagszóró: a fényszikrák a fellángoló és kiháló életet úgy jelképezi, mint az érzések múlandóságát.

Zečević Tatjana

NEM VAGY EGYEDÜL ...

Kishegyes község, 2008 novemberében pályázatot nyert a szerbiai Szociális Innovációs Alaptól.

HÁZI ÁPOLÁS KISHEGYES KÖZSÉG TERÜLETÉN

Közös célunk a szabadkai Egyházmegye Caritas szervezetével, hogy idős, beteg, mozgás- és szellemi sérült társaink, minél tovább saját megszokott környezetükben, otthonukban maradjanak.

Kérjük a polgárok jelentkezését, amennyiben szükségét érzik szolgáltatásunknak.

Jelentkezni illetve bővebb információt kapni a következő telefonszámokon lehet:

Kocsis Margit: 063-558-597

X IRODALOM KULTÚRA SZÍNHÁZ

November 17-én vendégünk volt az Osonó színház. A sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Főgimnázium Osonó diákszínháza társulatát az elmúlt években többször is díjazták az erdélyi magyar diákszínházak fesztiválján, magyarországi meghívásoknak tettek eleget, majd kétszer az ország legjobb diáktársulata címet érdemelték ki Bukarestben. "A RÉSZLETEK A BOLYONGÁS MESÉIBŐL" c. előadásunk egy fél éves kísérlet eredményeként született. Az előadás egy vizuális gondolat. Kísérletünk tárgya: a színházi szertartás és jelenidő, a láthatatlan láthatóvá tévése. Képek és hangulatok. Álmod. Mozaikok. A színházi szertartásban megmutatott önmagunk. Minden, ami bennünk van. Az előadás egy olyan vizuális gondolat megteremtése, amelyben vágyaink, álmunk, féltreimünk és szorongásaink jelennek meg a színház műhelyünkre jellemző teatrális nyelvben. A történetiséget teljesen megszüntetve részleteket, víziókat mutat meg a bennünk megszülető, sokszor még önmagunk előtt is elrejtett érzésvilágról. Ezekből áll össze a "mese". Bolyongunk az életben. Bolyongunk önmagunkban.

Bolyongunk... és közben nem marad más, mint egy korty bort meginni közösen a nézővel és együtt keresni a befele figyelés, a megtisztulás lehetőségeit és a Csend hangjait." – írják a honlapjukon magukról. Miért van szükség a csendre? Hogy minél jobban és minél messzebbre hallatszon a világ fonák dolgai ellen tiltakozó szó. A szülő-gyerekek, férfiak-nők, öregek-fiatalok, fiúk-lányok kapcsolatait, élethelyzeteit érzékeltető jelenetek mellett a legnagyobb feszültséget talán a pénz hatalmának fitogtatása gerjesztette. Ami biztos, az előadás után mindannyiunknak volt min elgondolkoznunk.

November 18-án **Dinnyés József** dal-szerző, daltulajdonos volt a könyvtár vendége. Ahogy ő mondja, a költők között zenész, a zenészek közt költő, mert a szót továbbadni a legfontosabb feladata. Verseket zenésít meg, de ő maga is ír verset és zenét. Feléleszti dallamukkal együtt a 15. század zsolnárait, mai köntösbe bújtatva, hogy Isten ígéje a szeretetről, a helytállásról élvezhető legyen és ezáltal is segítse a jóakarátú embereket: a tanárokat, lelkeseket, írókat, költőket. Előadásainak elsődleges üzenete: a tiszta beszéd a fontos, az őszinteség, a szeretet. A második, ami ennek a műfajnak a feladata, az, hogy ne az idegen, hanem a magyar kultúrát

mutassa be.

A nagy közönségsiker hatására decemberben újra körünkben üdvözölhetjük majd a művész urat, a Hét Nap Kincses Kalendáriumának bemutatóján fog közreműködni. November 29-én délután a **Dudás Kálmán Vers- és Prózamondó Találkozó** keretében kiállítás megnyitóra került sor, a Kultúrotthonban Nemes Fekete Edit keramikumművész alkotásait lehetett megtekinteni. A kiállítást Markóvic Radmila nyugalmazott tanárnő nyitotta meg. Nemes Fekete Edit több hazai és külföldi művésztelep állandó tagja. Eddigi 65 önálló kiállítása közül kiemelkedik a 2000. évi hannoveri Expón való bemutatkozása. Több mint 250 közös kiállítás vett részt, számos díj tulajdonosa. Nemes Fekete Edit Szabadkán született 1944-ben, Kiszegyesen nőtt fel, és az ottani környezet, a földdel való kapcsolata meghatározó egész munkássága szempontjából. Az újvidéki Iparművészeti Középiskola kerámia szakán érettségizett, majd az újvidéki Tanárképző Főiskola képzőművészeti szakán szerzett diplomát. 1969-től a Vajdasági Iparművészek és Formatervezők Egyesületének rendes tagja. 1962 és 1990 között a Kiszegyesi Művésztelep növendéke, résztvevője, majd vezetője. 1975 óta él és dolgozik Szabadkán. Bela Duranci művészettörténész írja Nemes Fekete Edit munkáiról: "Mindenképpen és mindig kreatív fikciók, hitelesebbek a valóságnál. Művészi üzenetek, semmiségek a sáros rongyokban, tűzben megkövesedett átkok, a reménytelenség jelei, a remény időgépei, menekülő a keserű mindennapoktól. Edit, a keramikusnő a földhöz fordul segítségért, hogy kimondhatatlanul, szó nélkül kifejezze üzenetét - kiégett formában." Olga Stram pedig ezt írja róla hannoveri kiállítás kapcsán: "Nemes Fekete Edit üzenete nem egyszerű, nem könnyű, ismét az emberi élet teljességére utal, a sorsszerűsége, az elhivatottságra és az elutasításra, az áldozatvállalásra, és a fájdalomra, a szerelemre és az új életre... Kerámiái ezért is élhetnek esztétikailag kellemes és tartalmilag kifejező élményként emlékezetünkben."

Pozsgai Zsolt: **Boldog bolondok** című darabjával vendég szerepelt szombat este a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház. Erdély Andrea és Mikes Imre Elek vizsgaelőadása volt eredetileg tavasszal az újvidéki akadémián, és a szabadkai szín-

ház műsorára vette. A történet: Mozart nagybeteg már, bérelt bécsi lakásukban nagy nyomorban él a zenefejedelem és felesége, Constanze. A gyerekek rokonoknál Salzburgban, a házaspár helyzete kilátástalannak látszik, amikor váratlanul jó hírek jönnek: londoni állásajánlat, a magyar nemesek adománya, az ismeretlen adakozó újabb küldeménye - a jövő váratlanul fényesnek, biztatónak látszik. Új élet vár rájuk - és Mozart tisztán akar átlépni ebbe az új életbe, ezért egy játékot ajánl feleségének: mondják el most egymásnak titkaikat, titkos szerelmeiket, számoljanak le velük. Constanze örül férje optimizmusának, és belemegy a játékba, melynek során meglevenednek szerelmi helyzetek a régmúltból, és a közeli évek-ből is - Mozart, aki gyakran volt hűtlen feleségéhez, most kénytelen szembesülni a valósággal: felesége gyakran szintén máshol kereste a boldogságot. Így játékuk komoly, felnőtt játék lett, amelynek a tétje: kibírja-e ez a már minden bajon átment kapcsolat ezt az újabb erőpróbát? Amikor már úgy tűnik, hogy igen, Mozart holtan dől hátra - de ez még mindig nem a csattanós vége a játéknak... Ámulattal bámultuk a két színész játékát. Semmi díszlet, kellékek is alig - négy szék, egy hosszú lepel, két test, egy nő és egy férfi - és fények mindenhol. Ennyi kellett és semmi több ahhoz, hogy elvarázsoljon bennünket a játék. Mikes Imrét Wolfgang Amadeus Mozart megszemélyesítéséért Pataki Gyűrű-díjra jelölték az elmúlt évadban.

Mivel a szavalóverseny lapzártá után ér véget, az eredményről a következő számban számolunk be.

Borka

SOK MOZGÁSNAK FOGYÁS A VÉGE

Járványszerűen terjed egy krónikus betegség az egész világon. Első jelei csupán a combon, a hason és a csípőn hagynak nyomot. Ám nem sokkal később magas vérnyomással, cukorbetegséggel, ízületi bántalmakkal, szív- és érrendszeri megbetegedésekkel társul. A neve: túlsúly, súlyosabb formájában kóros elhízás. Védekezni ellene rendszeres mozgással lehet.

Aki ebben a betegségben szenved, nyolctíz évvel rövidebb életre számíthat, mint azok, akik testsúlyukat egész életük során karbantartották. Különösen a szülés után fontos, hogy figyeljünk a testsúlyunkra, az elhízott nők legtöbbször ugyanis ettől az időszakból számítja kövérsége kezdetét. A várandósság és a szoptatás ideje alatt felhalmozódott plusz kilóktól minél hamarabb meg kell szabadulni, mert a kor előrehaladtával egyre nehezebben megy a fogyás, ráadásul a szervezet mind makacsabban ragaszkodik a felszedett kilókhoz.

Amikor valaki már tűrhetetlennek érzi elformátlanodó testét (ez a határ persze egyénenként nagyon változó), általában a nehéz lemondással járó étrendi megkorlátozásoktól várja a csodát. Bár hallja, hogy többet kell mozogni, nem nagyon bízik a mozgás hatásában. Azt pedig, hogy a mozgás öröm, végképp nem hiszi el. Míg ki nem próbálta.

Mi történik testünkben fokozott fizikai terhelés közben?

Ahhoz, hogy mozogjunk, az izmoknak energiát kell nyerni. A többletenergia felhasználására az agy kémiai és idegi úton adja az utasítást. A véráramba kerülő magas fűtőanyagot az izmok nyomban el is égetik. Az izmok meglegezően könnyen hozzáférhető szénhidráttal is, mi viszont azt szeretnénk, ha a zsírtárházakhoz nyúlna, mert azokból van bőven. Olyannyira, hogy alig várjuk, mikor pazarol már el egy kicsit belőle. Ha ismerjük testünk működését, könnyen rávehetjük, hogy segítségünkre legyen. A dolog nyitja: ha túlságosan nagy a terhelés, szervezetünk ijedtében a könnyen és gyorsan elérhető szénhidráthoz nyúl. Ha azonban közepes intenzitású mozgáshoz kell energiát szereznie, van ideje, hogy a szövetekben felhalmozott, lényegesen magasabb fűtőértékű zsírt égesse el.

Nem mindegy tehát a mozgás formája,

intenzitása, időtartama. Csakis az aerob, tehát megfelelő oxigénellátás mellett történő mozgás hat pozitívan a testre és a lélekre, aminek fokozatos fogyása lesz a következménye. Ha közepes intenzitással sportolunk, izmaink ráállnak a zsírégetésre, és a cukrot meghagyják az agynak. A gondolkodáshoz ugyanis cukorra van szükség, ha viszont az izmok égetik el, leesik a vércukorszint.

Az agy érzékenyen reagál: fáradtak, figyelmetlenek leszünk, nem tudunk koncentrálni, és a fogyás is lényegesen lassúbb lesz.

AEROB azt jelenti: oxigén jelenlétében. Megerőltetés nélkül dolgozunk, az izmok elég oxigénhez jutnak, hogy zsírt égesse.

ANAEROB azt jelenti: oxigén hiányában. Megerőltetjük magunkat, az izmokban kevés az oxigén, és cukrot kell égetniük, hogy gyorsan energiát nyerjenek.

Hol ég el a zsír?

A zsír csak egyetlen szövetben ég el: az izomban. Ebből következik, hogy minél több az izomszövetünk, annál gyorsabb a fogyás. Ezért téved igen nagyot az, aki csupán táplálék megvonással akar fogyni, ugyanis mindjárt az elején lerombolja a zsírégető kemencéit. Tévedés, hogy csupán a mozgás harmincadik perce után

kezdődik a zsírbontás. Ha rendszeresen mozgunk, akkor az izom már az első másodpercben megroconsolja a zsírszövetet. Ráadásul az agyunk igen előrelátó. Ha azt tapasztalja, hogy rendszeresen mozgásba lendítjük izmainkat, akkor is gondoskodik a többletenergiáról, amikor éppen kényelmesen heverészünk.

Honnan tudhatjuk, mi az optimális mozgás?

Annak, aki fogyni akar, folyton számolnia kell, ez vele jár. Számoljuk a bevitt kalóriákat, a testtömegindexet, a leadott energiát, és most már a pulzusszámot is. Nincs beépített mérőóránk, amely figyelmeztetne: állj, túl gyorsan ver a szívünk, már átléptük azt a bizonyos határt, amikor zsírt égetünk. Ezért szerezünk be egy pulzusmérő órát, vagy időnként álljunk meg, és számoljunk. Egy 25-30 év körüli nő számára a 110-130 közötti munkapulzus az ideális. A személyre szabott pontos érték meghatározásánál az alap-pulzusszámot is figyelembe kell venni, ami egyénenként változó. Érdekes, hogy edzett embereknek csökken a nyugalmi pulzusszámuk, ez is a mozgás jótékony hatása. Ha nincs pulzusmérőnk, és nem kértük szakember tanácsát a pontos érték meghatározásához, rábízhatjuk magunkat a légzéstechnikára. Ha ritmikusan vesszük a levegőt, általában minden rendben van. A kapkodó légzés figyelmeztet, lassítsunk!

CSILLAGFÉNY

Kiknek csillaga fen ragyog az égen
boldogságban élnek e földkerekségen.
Kinek csillag fénylik a lelkében, mélyen,
szerelemtől lázas egész testében.
Kik szívből tudnak szeretni másokat,
viszonzásul még tündöklőbb csillagot kapnak.
Kinek tiszta szíve és a lelke,
őszintén sugárzik benső fénye,
ráragyog szerető barátira, melegét ontja,
ne engedjétek, hogy ezt bármi elrontsa!
Had éljen mindenki csillaga fényében,
éljen a boldogság reményében.
Így a szeretet örökre megmarad,
ne törjétek össze a csillagfény álmokat!

Bácsi (Vajda) Sára

VONULNAK A VARJAK

Téli, reggeli félhomály,
csikorgó hó a talpon jár,
a lehelet a bajuszra fagy,
az égen vonulnak a varjak.

Ébresztőként lüktet a károgás,
gyásszalagos az ég aljai pirkadás,
kerítések mögül kutyák ugatnak,
az égen vonulnak a varjak.

Sötét van, nem látni tisztán,
az utca túloldalán, talán
egy álmos alak baktat,
az égen vonulnak a varjak.

Szíve összeszorul a sok madár láttán,
Kísértetiesen hat rá a látvány,
mintha útjaik egybefonódnának,
az égen vonulnak a varjak.

Úgy érzi a sok szárny viszi,
csőrével, karmával tépi,
szüntelenül az agyában kárognak,
az égen vonulnak a varjak.

Szörnyű félelemben tartják,
lélegzetét elfojtják,
azt hiszi, hogy halálmadarak,
pedig csak az égen vonulnak a varjak.

Bácsi (Vajda) Sára

ANYAKÖNYVI HÍREK

Özvegy Szopók Józsefné szül. Kiss Rózsa
november 26, 82 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tího" temetkezési vállalatától kaptuk.

